

Til: Stortingets kirkekomité

Fra: KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

St.melding nr. 17: Staten og Den norske kirke

Generelt

- Meget positivt med tverrpolitisk enighet i kirkespørsmålet – Den norske kirke har medlemmer i alle partier.
- Grunnlovsformuleringene er gode – både mht § 2 og ny § 16
- Fokuset på det kirkelige demokrati er nødvendig
- Lokalkirken er glad for at Kongen fortsatt vil være medlem
- Folkekirkeprofil er positivt og at kirken fortsatt forstås som offentlig
- Den lokale kirke er glad for å ha fått fornyet tillit mht kirkegårdsdrift
- Avtalen er på etpar punkter nokså problematisk. For å komme unødig og alvorlig kritikk av avtalen i forkjøpet, bør komiteen gjøre noen helt nødvendige presise-ringer/ fortolkninger av hvordan avtaleteksten bør forstås. Det gjelder først og fremst avtaletekstens underpunkt 3 og 4 under avtalens hovedpkt 2.
- Avtalen medfører at Den norske kirke skal omstilles. KA ber om at det blir tatt høyde for dette både i form av økte bevilgninger til FOU/omstillingsarbeid og at det snarlig gis utvidet rettslig hjemmel for lokalt forsøksarbeid. Dette sees i sammenheng med demokratireformen.

Det problematiske punkt

En viktig grunn til at nåværende kirkeordning er blitt anfektet, er menneskerettighetskonvensjonen og religionsfrihetsprinsippet. Avtalen av 10. april representerer et godt forsøk på å løse mange av de problemer som knytter seg til nåværende statskirkeordning, selv om denne ikke oppfattes å være direkte i strid med EMK.

Avtalen, slik den nå er formulert, vil imidlertid skape et nytt problem på dette området. De formuleringer vi her sikter til er særlig bestemmelsen om at biskoper, proster og prester skal forbli i **statens** tjeneste. At disse i dag er statstjenestemenn og embetsmenn er direkte begrunnet i nåværende Grl § 16 forstås i lys av den særlige rolle Kongen har i kirkestyret. Når denne bestemmelsen samt grl § 2 nå fjernes, vil det etter vår oppfatning være prinsipielt meget betenkelig om kirkens religiøse ledere defineres som statlige tjenestemenn og må innordne seg inn under arbeidsgivers – dvs statens - styringsrett. Det samme gjelder øvrige bestemmelser som i dag vedtas i medhold av Grl § 16 (liturgisaker, lærespørsmål etc) – om disse skulle forstås inn under Stortingets almenne lovgivningsmyndighet.

For å unngå å skape nye problemer på dette området, viser KA til at kirkeloven av 1996 etablerte en ny kategori offentlige tjenestemenn - "kirkelige tjenestemenn" - som betegnelse på personell med ansettelsesforhold i Den norske kirke. Dette er i dag et tjenesteforhold som er offentlig og der offentlige myndigheter har ansvaret for å bevilge lønnsmidler. Det finnes her ulike grupper kirkelige tjenestemenn – noen får lønnsmidlene fra kommunen, andre fra staten (kateketene). Dersom avtaleteksten på dette punkt (2.3) tolker statstjenestemenn lik "offentlige tjenestemenn" og punkt 2.4 tolker "statsforvaltningen" som "offentlig forvaltning", kan man unngå disse problemstillingene.

Hvordan sikre en fremtidig god kirkeordning etter 2013?

Den inngått avtale innebærer viktige endringer for Den norske kirke. Mye er avklart, men mye er også uavklart når det gjelder hva dette kommer til å bety på lang sikt. Det som er sikkert er at det rettslige grunnlag for kirkens virksomhet blir endret og at det tas sikte på å utforme en ny kirkelig lovgivning som skal gjøres gjeldende fra 2012/2013.

2

Dersom den nye kirkelige lovgivning skal bli en ny og god lov for Den norske kirke, vil det være avgjørende at man **innen 2012/13** har klart å finne organisatoriske løsninger på det som i dag representerer de store utfordringene for den lokale folkekirke: De mange små administrative enheter samt oppdelingen av det kirkelige arbeid lokalt i to rettslig atskilte virksomheter. Disse ordningene representerer et demokratiproblem både ved at strukturen er vanskelig å forstå og det lokale handlingsrom er lite. Mange folkevalgte har på grunn av disse forhold mistet både lyst, motivasjon og engasjement i sine lokalkirkelige verv og gjort det mindre aktuelt å stille til valg/gjenvalg til menighetsråd.

For å få til en god løsning på disse områder etter 2013, mener KA at **Stortingens nå har en gylden anledning** til å stimulere til økt forsøksvirksomhet. KA anmoder derfor om at komiteen vektlegger følgende i sin innstilling:

- Ettersom ny kirkelig lovgivning skal tre i kraft i 2012/13, bør arbeidet for å finne fram til **enklere styringsmodeller og en mer robust og samlet kirkeforvaltning** på lokalt nivå trappes opp.
- Som ledd i dette bør det snarest mulig gis **utvidet rettslig hjemmel for helhetlige forsøk** som også omfatter statlige embets- og tjenestemenn (prester og proster) slik at det kan foreligge utprøvde modeller innen 2012/13. Forslag til ny hjemmel fremlegges samtidig med Bakkevig II-forslagene 2008-2009.
- Som ledd i dette bør **tilskuddet til FOU/omstillingsarbeid økes for perioden 2009-2013**. Departementet bør gis signaler om å følges opp dette i statsbudsjettet for 2009.
- Forutsetningen for forsøksarbeidet er at **det lokale kirkedemokrati styrkes**. Arbeidet sees derfor i sammenheng med demokratireformen.

3. Folkekirkenes fremtidige finansiering

Komiteen oppfordres til å åpne opp for en gjennomgang av ansvarsforholdene mellom kommune og stat, jf. avtaleteksten pkt. 2.6, selv om prinsippene for delingen ligger fast. KA er særlig opptatt av statlige tilskudd for å sikre en landsdekkende folkekirke med et levende kirkelig lokaldemokrati. Vi mener dette kan gjøres med enkle grep uten å endre på den eksisterende ansvarsdeling. KA kan gjerne gi komiteen konkrete innspill til denne problematikken.